

[Jordemoderforeningen](#) [Tidsskrift for Jordemødre](#)

Simulationstræning som læringsform

Årgang 2015, nr. 8, Simulationstræning

Simulationstræning er bygget op om scenarier, hvor det tekniske udgør skelettet, men hvor det tværfaglige samarbejde er i fokus. Læringsformen egner sig godt i det felt, hvor situations- og relationskompetencer er en del af fagkundskaben. Dermed egner simulationstræning sig godt til akutte situationer.

Af: Anne Burhøi, jordemoder

Teamtræning i form af simulationstræning er en træning af færdigheder i en simuleret virkelighed. Det vil sige, at simulationen er tilrettelagt således, at den ligner bedst muligt den praksis, hvor færdighederne skal finde sin anvendelse. Færdighederne, som man ønsker kursisterne skal træne, kan være af både teknisk som ikke teknisk karakter. Eksempelvis kan færdigheden være af kommunikativ karakter, eller det kan være en helt konkret procedure for fx hjertestopbehandling. Således kan de færdigheder, der trænes, være af både adfærdsmæssig/ handlingsmæssig, teknisk og kognitiv karakter.

Flyindustrien var det første sted, hvor simulationstræning blev brugt som læring. Her trænede man piloterne i flysimulatorer i såkaldt Crisis Ressource Management (CRM), en metode for effektiv ressourcestyring i et team i kritiske situationer. Metoden blev sidenhen overført til hospitalsverdenen og vinder stigende indpas som læringsmetode for flere faggrupper både præ- og postgraduate.

Det særlige ved medicinsk simulationstræning sammenlignet med traditionel færdighedstræning/teamtræning er primært, at læringsmål og fokus typisk er på ikke tekniske færdigheder, hvor det tekniske udgør skelettet for træning af tværfaglig kommunikation med henblik på at bedre teamsamarbejde og øge patientsikkerhed. Læringsformen giver mening i det felt, hvor situations- og relationskompetencer er en del af fagkundskaben, og egner sig derfor godt til akutte situationer.

Teorien

Det teoretiske fundament i læringsteorien kan findes hos den amerikanske organisationspsykolog Donald Schön og hans teori om læring gennem refleksion.

Donald Schön har udviklet og afprøvet sin læringsteori gennem de seneste 40 år og har hjulpet adskillige arbejdspladser til at skabe læring og udvikling gennem refleksion i praksis. Læringsteorien bygger på, at den deltagende i det simulerede rum, praktikummet kaldes det af Donald Schön, får udfordret sin erfaringsramme, sin

Anne Burhøi er jordemoder på Roskilde Sygehus. Instruktør i medicinsk simulationstræning og medlem af den tværfaglige simulationsgruppe på Roskilde Sygehus. Anne Burhøi er Master i uddannelse og læring, MUL, fra RUC, 2015. Masterprojektet findes på www.jordemoderforeningen.dk under Fag & Forskning.

viden i praksis, og derfor må søge nye handleveje. Den lærende vil have behov for at reflektere i handlingen og kan muligvis korrigere og fremkomme med alternative handlinger. Den lærende gives således et rum, hvor der er mulighed for at øve sig, uden at det har konsekvenser for virkelighedens praksis og patientsikkerhed. Efter hver simulation skaber instruktøren en ramme for refleksion, en debriefing, hvor de deltagende sammen med instruktøren har mulighed for at reflektere enkeltvis og i fællesskab over fælles forståelse og dilemmaer og ændre praksis til mere hensigtsmæssige handlinger. Donald Schön benævner dette refleksion over refleksion i praksis.

Ambivalensen som læringspotentiale

Læringsforståelsen bygger på overbevisningen om, at læring i simulationstræning skabes ved en tilgang af "debriefing with good judgement". Formålet er at forbedre professionelles praksis gennem refleksiv praksis, der primært tager afsæt i "det, der gik godt", da tryghed, deltagelse, relevans og mening er grundlæggende for at lære og forandre praksis i en fremtidig lignende kompleks situation. Det betyder helt konkret, at instruktøren med sin tilgang skaber trygge omgivelser gennem kropssprog og tager ansvar for at skabe et læringsrum, hvor den lærende kan føle en psykisk sikkerhed, hvor det er trygt at tale om fejl. Eksempelvis opfordrer instruktøren til respekt for den fortrolighed og eventuel sårbarhed, man som deltager kan udvise under deltagelse i læringsformen, da det kan opleves ambivalent og for nogle ubehageligt at spille skuespil, blive betragtet og kommenteret. Derfor er det vigtigt at have veluddannede instruktører, der har særlig forståelse for den ambivalens, som kan opstå ved deltagelse, særligt i store og akutte scenarier. Denne ambivalens kan ligne modstand, forbehold og ubehag set udefra, og ud fra en psykosocial læringsteoretisk tilgang er der et læringspotentiale i ambivalensen, hvis disse reaktioner behandles nænsomt, tålmodigt og erfarent. Det kan tolkes som "på vej til læring". Som sundhedsprofessionelle har vi vidt forskellige læringsforløb gennem uddannelse og arbejdsliv, og det bliver tydeligt i simulationstræninger, at gode erfaringer med læringsformen øger tryghed og indlevelse.

Instruktørens rolle

Instruktøren benytter en metode, hvor vedkommende spejler den lærende, eksempelvis ytres en iagttagelse, som instruktøren observerede under simulationen, for derefter at følge den op med et oprigtigt interesseret spørgsmål til kursisten om, hvorledes denne så oplevede situationen.

På denne vis vil instruktøren medvirke til, at det enkelte individs ramme for viden og erfaringer bliver udfordret. Kursisten vil skulle reflektere over sin viden og handlinger og på denne baggrund opdage og løse problemerne.

Inden for denne læringsforståelse antages det, at deltageren interesserer sig for det, der giver mening, og derfor er det med udgangspunkt i kursistens etablerede ramme, at refleksionen må udspringe, dvs. personens egne handlinger og samhandling i simulationen.

'Good judgement' debriefing er altså et læringsrum, hvor der tales om det, som optager instruktøren og den lærende, og hvor der lægges vægt på refleksion over de succeser, vanskeligheder og udfordringer, som de stødte på i simulationen.

Instruktøren vil med sin tilgang skabe rum for, at der også kan tales om fejl, uden at den lærende ydmyges og mister modet, men heller ikke går derfra i troen på at "det klarede jeg da meget fint...", hvis præstationen i scenariet viste store tekniske eller menneskelige fejl.

Ikke test

Det er altid en balance at skabe tryghed og samtidig påpege fejl. Erfaringsmæssigt ses det, at teknisk meget svære scenarier med sjældne obstetriske komplikationer blokerer for det ønskede udbytte. Deltagerne føler sig testede, og det er ikke hensigten. Der er min erfaring, at hvis deltagerne er forberedt på emnerne til simulationen, så er der mere ro til at træne kommunikation.

Kritikere vil mene, at mangel på mening og udeblivende erkendt behov for refleksion og korrektion hos den enkelte vil kunne være med til at blokere for ny læring, og at gamle vaner bibeholdes. Derfor er det vigtigt at skabe et vedkommende scenarie og temaet kan med fordel tage sit udgangspunkt i en utilsigtet hændelse i afdelingen eller noget tilbagevendende svært håndterbart i det tværfaglige felt.

Tilbagevendende træning et must for at holde kompetencer ved lige generelt. Det er ikke mindst vigtigt med gentagen træning for at skabe tryghed for den gruppe af deltagere der møder læringsformen med ambivalens. Læring er på vej ...

[Tilbage til artikelarkiv](#)